

KURTULACAKLAR!

FUAT AKYÜREK

22 Eylül'de Bern çok değişik bir mitinge ev sahipliği yaptı. "Eşit değerdeki işe eşit ücret" çağrısı altında gerçekleşen miting, katılımcı kadınların coşkusu, kararlılığı ve çevreye yaydıkları militan hava ile diğer tüm mitinglerden ayrılıyordu. Çoğunluğunu kadınların oluşturduğu 30 bini aşkın katılımcı, kadın emekçilerin uğradığı ücret eşitsizliğine karşı öfkelerini dile getirirken, sermayeyi ve yöneticileri kararlı bir tonla uyardılar. Kadınlar şimdi kantonlarda geliştirdikleri inisiyatiflerle 2019'da genel greve hazırlanıyorlar. Bu kararlılıkla devam ettikleri, sendikaları ve diğer işçi kesimlerini kazanabilirlerse başarmamaları için bir neden bulunmuyor.

Bugünün dünyasına bir göz attığımızda, kadın işçi ve emekçilerin, en gelişmiş ülkeler dahil -ki bunlardan birisi de yaşadığımız İsviçre'dir- aynı işi yapan erkek emekçilerden %20 daha az ücret aldığını görüyoruz. Ama bugünün toplumunda eşitsizlik bundan ibaret değil. Halen dünyanın pek çok ülkesinde kadınlar köreltici ve bunaltıcı ev işlerine mahkum edilmiş durumda. Bu ülkelerde kadınlara yönelik ayrımcılık hem yasalarla destekleniyor, hem de sosyal ve politik baskılarla kadınlar üzerinde dayanılmaz bir baskı kuruluyor. Kadınlara karşı işlenen suçların her geçen gün artması da bu zeminde gerçekleşiyor ve bunlar kesinlikle tesadüfi değil.

Gelişmiş ülkelerde ise kadınlar sadece ücret eşitsizliğine maruz kalmıyorlar, malların pazara sürülmesinde etkili bir reklam objesi, bunları satın alan tüketiciler konumuna mahkum ediliyor. Gerici politikacı ve partilerin muhafazakarlık, dini değerler, ailevi zorunluluklar vb. üzerinden yaptıkları propagandalarla kadınlar eve, çocukların bakımına ve yetiştirilmesine mahkum -onların annelik duyguları, çocuklarına sevgileri sonuna kadar sömürülerek- edilirken, çocuklar için yapılması gereken yatırımlar sürekli budanıyor, eğitimde kadının ve ailenin üzerine daha fazla maddi ve manevi yük bindiriliyor. Kadınların dünyası, ailenin ve toplumun geleceğini temsil ettiği için gelişmelerine özellikle toplum ve yasalar tarafından önem verilmesi, ekonomik kaynak ayrılması gereken çocukların bakımı ve gelişmesi sadece kadınların ve ailenin üzerine yıkılmaya çalışılıyor.

Kadınların ücret eşitliliği ile de sınırlı olsa hakları için giriştikleri bu mücadelenin canlanmasının Büyük Ekim Devrimi'nin 101. yılına denk gelmesi ayrıca dikkati çeken bir özelliktir. Ekim Devrimi kadınların kurtuluşu için özgürlüğe giden yolu açmış, sosyalizm hem yasal planda yaptığı düzenlemelerle, hem de bunları kağıt üzerinde bırakmayan sosyal ve ekonomik önlemleriyle kadınların sermayeye, iktidarlara, erkek egemen anlayışa karşı tam bir zafer sağlamasını garanti altına almıştı. :arlık döneminde %17'lerde olan kadın işçi oranı %87'lere çıkmış, kadın Çar'ın, dinin, erkeğin kölesi olmaktan kurtarılmış, özgür bir birey olarak gelişimi güvence altına alınmıştı.

Kısa bir gazete makalesinde sosyalizmin kadınlara kazandırdıklarını tüm yönleriyle anlatmak elbette olanaksızdır. Ama kısaca şu gerçeklerden söz etmek bile zihinlerimizde durumu canlandırabilmemize yardımcı olacaktır. Devrimden sonra eski yasalar bütünüyle kaldırıldı. 1918'de çıkarılan Medeni Kanun'la kadınlar iş, eğitim, evlilik, kürtaj gibi alanlarda daha önce hiçbir kapitalist ülkede görülmemiş haklara sahip oldular. 1926'da çıkarılan yasayla resmî nikâhlı ve nikâhsız birliktelikler yasal olarak eşitlendi. Lenin'in ön ayak olduğu bu uygulamalardan en önemlisi ailede erkek egemenliğine son verip, kadınların ekonomik, toplumsal ve cinsel alanlarda sınırsız ve koşulsuz karar yetkisine ulaşmasını sağlamaktı. Yasal uygulamalar kadınlara vatandaşlık ve soyadı çerçevesindeki haklarına kadar tam ve sınırsız bir eşitlik tanımaktadır.

Sosyalizmin kurucuları cinsel eşitliğin sırf yasalarla gerçekleşemeyeceğini de çok iyi bilmektedirler. Kadınların ekonomik bağımsızlıklarına kavuşabilmeleri için devlet tarafından gerçekleştirilebilecek her türlü kolaylığın hayata geçirilmesini sağlar. Bu amaçla çocuk yuvaları açılır, ev işleri ve eğitim kolektif hale getirilir. Gebe kadınlara gebelik izni, doğumdan sonra hiçbir güçlükle karşılaşmadan işlerine dönmeleri gibi uygulamalarla her tür kolaylık sağlanır. Aile içinde kadın ve erkek eşit konuma sahiptir, soyadı konusunda kadına hiçbir baskı yapılmaz. Kürtajın yasallaştığı ilk ülke Sovyetler Birliği olur. Bu örnekleri çoğaltmak olanaklıdır, ama burada burada gerek yoktur. Kapitalizm, demokrasinin diğer temel sorunlarında olduğu gibi kadın sorununu çözmüyor, sorunu çözüm noktasına getirip orada bırakıyor. Çünkü eşitsizlik, ayrımcılık onun yaşamını uzatıyor.

Son söz olarak şunu söyleyebiliriz ki, İsviçreli kadınlar sonunda kurtuluş olan uzun bir yola adımlarını atmış bulunuyorlar. Bu yola çıkmış olmak başlı başına büyük bir önem taşıyor ve kadının kurtuluşuna giden yolun taşlarını döşüyor. Gazetemiz de bu yolun sıkı bir takipçisi olacaktır.

Ekim / 2018